

Tăng cường bảo vệ tài sản văn hóa

(Bài phát biểu tại Hội thảo "Chống buôn bán trái phép tài sản văn hoá" - Hà Nội, 8-9/12/2003)

T.S. TRẦN CHIẾN THẮNG*

Chúng ta đang trải qua những năm đầu của thế kỷ 21, một thời kỳ đặc biệt trong lịch sử nhân loại, khi tất cả nhân loại đang tập trung sự quan tâm của mình vào phát triển văn hoá, hoà nhập quốc tế và giữ gìn bản sắc dân tộc.

Trong những ngày đầu tháng 12-2003, tại Bắc Kinh đã diễn ra Hội nghị Bộ trưởng Văn hoá Á - Âu. Cùng với việc bàn biện pháp tăng cường hợp tác, giao lưu văn hoá, các Bộ trưởng Văn hoá cũng đã bàn đến các chính sách nhằm bảo vệ sự đa dạng văn hoá. Tổ chức UNESCO và cộng đồng Pháp ngữ mà Việt Nam là thành viên cũng đang nỗ lực các cuộc vận động bảo vệ di sản văn hoá của các dân tộc trong cố gắng chung giữ gìn sự đa dạng văn hoá. Giao lưu kinh tế trong quá trình toàn cầu hoá và hội nhập kinh tế, bản sắc văn hoá hàm chứa trong sản phẩm hàng hoá đang là xu thế mạnh khẳng định vị trí của hàng hoá trên thị trường quốc tế.

Sự chuyển động nói trên đã tạo nên một nhu cầu chiếm hữu, sở hữu một vài món đồ cổ hoặc hình thành các bộ sưu tập cá nhân. Đây là một trong nhiều nguyên nhân làm nạn buôn bán trái phép cổ vật phát triển.

Ở bất cứ một quốc gia nào trên thế giới, tài sản văn hoá đều được gìn giữ và bảo vệ bằng luật pháp với những quy định chặt chẽ. Những điều luật và quy chế của mỗi quốc gia tuy có khác nhau, nhưng đều có chung một mục đích là nhằm bảo vệ tốt nhất tài sản văn hoá của nước mình và của nhân loại.

Tuy chủ đề cuộc Hội thảo này là "chống buôn bán trái phép tài sản văn hoá", mà chúng ta đều hiểu là "cổ vật" hoặc "cổ vật dịch chuyển", nhưng tôi muốn lưu ý là trong

di sản văn hoá còn có cả di sản văn hoá phi vật thể. Đó có thể là bài thuốc gia truyền, thực đơn, bí quyết nghề thủ công. Chúng ta đều đã biết đến vụ tranh chấp thực đơn món Ca Ri Ấn Độ mà một công ty đã đăng ký độc quyền tại Nhật Bản. Đây không đơn thuần là thương hiệu hàng hoá mà còn thuộc phạm trù di sản văn hoá, khi có điều kiện chúng ta sẽ phải bàn sâu thêm để giải quyết tốt vấn đề này.

Trong mấy năm gần đây, việc thất thoát tài sản văn hoá đã được từng bước ngăn chặn, nhất là sau khi Luật di sản văn hoá được Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam thông qua vào tháng 6 năm 2001 và Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật được ban hành vào tháng 11 năm 2002. Bảo vệ tài sản văn hoá là nhiệm vụ hết sức khó khăn và phức tạp, để bảo vệ tài sản văn hoá không chỉ có sự tham gia của các tổ chức, cá nhân trong nước, mà cần có sự phối hợp chặt chẽ có hiệu quả giữa các quốc gia, các tổ chức quốc tế.

Tại cuộc Hội thảo này, có đại diện của một số Bộ, ngành có liên quan và nhiều địa phương mà tình hình bảo vệ tài sản văn hoá có nhiều diễn biến phức tạp. Do đó, đây là một dịp tốt để chúng ta đánh giá lại công tác bảo vệ tài sản văn hoá từ những góc độ quản lý khác nhau nhằm đẩy mạnh sự phối hợp giữa các cấp, các ngành, nhằm tăng cường hoạt động quản lý nhà nước trong việc bảo vệ tài sản văn hoá.

Buôn bán trái phép tài sản văn hoá là một

vấn đề có tính chất quốc tế, do đó rất cần có sự hợp tác chặt chẽ giữa các quốc gia trên cơ sở thực hiện những kiến nghị của những công ước đã được UNESCO ban hành. Chúng tôi cũng mong rằng UNESCO sẽ tiếp tục có những trợ giúp thiết thực cho việc bảo vệ di sản văn hoá của Việt Nam.

Tôi mong rằng qua cuộc Hội thảo này, Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên hiệp quốc (UNESCO) tại Paris, mà đại diện là Văn phòng UNESCO Hà Nội, sẽ hợp tác chặt chẽ với chúng tôi hơn nữa. Xin chân thành cảm ơn sự hợp tác và sự trợ giúp có hiệu quả của Văn phòng UNESCO Hà Nội đối với hoạt động bảo vệ tài sản văn hoá ở Việt Nam trong thời gian vừa qua.

Xin cảm ơn sự hợp tác của các Bộ, ngành: Công an, Hải quan, Biên phòng, Thương mại, các tổ chức đoàn thể, tôn giáo và các cơ quan thông tin đại chúng đã sát cánh cùng ngành Văn hoá - Thông tin trong việc thực hiện nhiệm vụ bảo vệ tài sản văn hoá. Đây là một nhiệm vụ khó khăn, phức tạp nhưng có ý nghĩa vô cùng lớn lao. Vì vậy, tôi hy vọng sau cuộc Hội thảo này, chúng ta sẽ có nhiều biện pháp cụ thể hơn nữa để bảo vệ tài sản văn hoá mà các bậc tiền nhân đã để lại cho chúng ta.

T.C.T

Hương đời - Ảnh: L.T.T

TẬP HUẤN

"HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG PHẦN MỀM QUẢN LÝ THÔNG TIN HIỆN VẬT TẠI BẢO TÀNG VÀ DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HÓA"

Thực hiện kế hoạch, nghiên cứu ứng dụng công nghệ tin học nhằm đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động của các bảo tàng, Cục Di sản văn hóa đã triển khai xây dựng phần mềm quản lý thông tin hiện vật tại các bảo tàng và di tích lịch sử văn hóa. Đến nay, phần mềm đã được hoàn thành và bắt đầu triển khai thí điểm để rút kinh nghiệm trước khi phổ biến trong toàn ngành.

Được sự đồng ý của Bộ Văn hóa - Thông tin, Cục Di sản văn hóa phối hợp với Bảo tàng Văn hóa các dân tộc Việt Nam tổ chức lớp tập huấn ngắn hạn "Hướng dẫn sử dụng phần mềm quản lý thông tin hiện vật bảo tàng và di tích lịch sử văn hóa" tại thành phố Thái Nguyên, từ ngày 15-17/12/2003

Tham gia lớp tập huấn có 34 cán bộ làm công tác kiểm kê và các bộ trực tiếp làm công tác ứng dụng tin học của 17 đơn vị, bao gồm các bảo tàng quốc gia, bảo tàng chuyên ngành, bảo tàng và ban quản lý di tích tỉnh thành phố.

Nội dung tập huấn bao gồm: hướng dẫn sử dụng phần mềm quản lý hiện vật, thực hành lập phiếu thông tin hiện vật, thực hành các kỹ năng sử dụng phần mềm (Các cán bộ quản lý, các cán bộ chuyên môn tin học của Cục Di sản văn hóa, Viện Công nghệ Thông tin thuộc Trung tâm Khoa học tự nhiên và Công nghệ quốc gia đảm nhiệm việc hướng dẫn lý thuyết và thực hành trên máy tính). Ban tổ chức tập huấn đã dành phần lớn thời gian tập huấn để các học viên tập thao tác trên máy và trao đổi, đóng góp ý kiến về nội dung của phần mềm. Đa số các học viên đánh giá chương trình tập huấn thiết thực, có hiệu quả và mong muốn phần mềm sớm được triển khai rộng rãi trong toàn ngành.

TRẦN TRUNG HIẾU